

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett száz szög 50 kral. több.
Fél évre	2 „	Kiadóhivatal: a turoc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetőket elfogad a Hontor újságíró és a Magyar Távir. Iroda” hirdetői irodája Budapest, Grassótköcs 1. szám.
Negyed évre	1 „	A lap szemléli részét illő közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címzve Turoc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Kötelességérzet.

Az állami, megyei, községi s az összes társadalmi tevékenység terén legfőbb erényül kell tekintenünk a kötelességérzetet, mely szerint kiki kötelességét pontosan, lelkiismeretesen teljesíti.

Ez az erény a legtündöklőbb erénye mindenkinek, a ki úgy az élet legtágabb, mint legszűkebb terén mozog. Ez a szülőanyja a sikernek, az előhaladásnak, a rendnek, s ebben összpontosulnak a Felvidéken a magyar államiságnak összes zárlatai. Mert mit ér a legtehetségesebb ember a köz- és magánéletnek bármily magas vagy alacsony állásán, ha működéset nem a kötelesség pontos teljesítésének érzése irányítja? És mit ér az olyan munkásság, mely nem bírja felölelni a kötelességek kategóriájába a magyar hazafíúi tevékenységek morális biztosítékait?

Komolyan vetve szánót a Felvidék körülményeivel, vajjon hányan vannak, akik igenlő szóval mondhatják magukról, hogy kötelességérzettel egybeforrott a haza jólétére irányult társadalmi tevékenységük?

Pedig felesleges említünk, hogy a közhatalok másként nem is működhetnek — a mi viszonyaink közt — üdvöves, csak úgy, ha a kötelességérzet és a haza java irányítja minden lépésüket. A köztisztviselőtől tehát elvárhatjuk, hogy ha hivatásos kötelességét pontosan betölti, fennmarad idejét az általános jóra, a haza javára fordítsa. Ez axiómám, ezen irányelven nyugszik a magyar ember életbölcsésége s a ki ezen fölvet elhanyagolja, avagy megsérti, magán a szeretett hazán ejt gyögyíthatlan sebet.

De a társadalmi életnek is megvannak a maga munkái. Vannak ugyanis nagy számú emberek, kiknek viszonyai megengedik, hogy társadalmi kérdések megoldásával is foglalkozzanak. De aztán, ha befogtak valamibe, azzal aztán foglalkozzanak emberül. A fél és negyedrés emberek csak koloncái a társadalmi életnek, melyben pedig oly sok ember vágyik szerepelni. Egyszerűen szerepelni, tulajdonképpen pedig semmit sem tenni. Az ilyenek nem

ritkán foglalják el a teret a hivatottak és a kötelességérzők elől, melyekben egyebet sem találnak, mint pusztá fényelgést, csupa népszerűsködést.

Mily tömördek azon emberek száma, akik isten tudja miért, mi jogon, itt is, ott is, szerepet követelnek maguknak, és semmit sem tesznek, mert nincs bennök egy cseppje sem a komoly kötelességérzetnek. Jön aztán ismét egy csoport, mely vagyona avagy összeköttetései alapján kíván szerephez jutni s ha hozzájutott, mert rendezés kieroészakolja, mindig egy vesszőparipán lovagol, mindig száján van a közérdek, a haza iránti szent kötelességek emlegetésének bübbös szava, de mindebből semmi haszon sem áramlik a közjóra.

Hát a magánélet mily rettenetes düllását mutatja a kötelességérzet hiányának! Hány családapa van, ki mindenre gondol, csupán családjára nem, melynek tisztességes anyagi, szellemi és morális fenntartása volna legelső kötelessége. Hány családapa dülja fel családi otthonát a kötelességéről való megfelekedezés alapján! hány család fő, mi elhanyagolja hivatalát, iparát, mely egyedüli alapja nemcsak a saját énjé, hanem családja létezésének is?!

Nem azt akarjuk, hogy semmi egyébbe ne foglalkozzék valaki, mint a mi egyenesen kezébe adja az anyagi létezés föltételeit, foglalkozzék egyébbe is, különösen alkotmányos országban s a munkás társadalomban, de ne ezek legyenek az elsők, ezekért ne hagyja ott az ember soha amaz, hanem ezekkel csak akkor foglalkozzék, mikor amaz megengedi. Így lesz összhang az élet tevékenységeiben, másként okvetlenül rothadás áll elő, melyet éppen azok nem éreznek, vagy nem akarnak érezni, kik azt megteremtették.

Teljesítse mindenki kötelességét, de igazi és nem vélt, nem mondvá csinált kötelességét, akkor aztán lesz jó rend s boldogság úgy a köz-, mint a magánéletben; akkor nem bánlja az a töméntelen visszasság a higgadtan gondolkodók szeméi, melyek közül néhányat a főntebbi sorkokban a való, mindennapi életből rajzoltunk.

Ídeje volna már egyszer komolyabban

gondolkozni azon is, mit tehetnénk egyenként és összesen véve arra nézve, hogy a Felvidék hazafiatlan elemei a küzdérről leszorítottassanak. Lapunk felvetette nem egyszer a meggyenként és vidékenként alakítandó magyar hazafias pártnak a szervezését, de eddigelé senki sem mert a hivatottak közül hozzá fogni. Az eszme azonban fel-felvilánn, s ez arra a reményre jogosít minket, hogy idővel ez is meg lesz.

Malomipar.

Már tavasszal a »Budapesti Hírlap«-ban részletesen föltartam a nagy malomipar vállalatok által a romániai buza őrlése címén élvezett vámvisszatérítési kedvezményrel üzött nyilván való visszateleséket, melyekkel a hazai kis malomipar tönkre lesz.

Annak ellenére, hogy állításaimat senki sem volt képes megcáfolni, pedig az egész hazai sajtó nyílt szava tette azt: mégis jogos felajdulásom, fajdalom, a pusztában kialtónak szava volt és éppen ott, a honnét a kis malomipar megmentést vártam, a kormánytól süket fülekre talált; sőt a legutóbbi költségvetési tárgyalásoknál *Polonyi Géza* felszólalására, ki ez üzelmeket a maguk meztelenségében föltartta az országgyűlésen, *Lukács Béla* kereskedelmi miniszter ür harhatós védelmébe vette a nagy malomipar vállalatokat s jobb ügyhöz méltó buzgalommal iparkodott kimutatni, hogy egy exportra dolgozó nagy malomok üzelméi semmiféle káros hatással nincsenek hazánk közgazdagsági viszonyaira és a kis malomiparra.

Huszezer szerencsétlen pályatársam, a hazai molnárok, keserves vergődése adja ismét kezembe a tollat, hogy jogos érdekeinknek megvédésére felhívjam még egyszer az illetékes ténylezők figyelmét.

Kedvezményt nem kérünk, csak azt kívánjuk, hogy ne engedjen bennünket az állam a nagy malomipar által tönkre tenni s e gyzásos műveletében ne támogassa öbkekiáltó igazságtalansággal a nagy malomipart.

Az a különös kedvezmény, a malomipar támogatásának hangzatos címe alatt, az exportra dolgozó nagy malomiparvállalatokat, az idegen import buza őrlése után, őrlési engedmény címen, a helyi fogyasztásra dolgozó malomipar ellenében, vámvisszatérítési kedvezményben részesíti, indított engem arra, hogy kikutatásom esleplezzem, hogyan hozzak az import buzaórló őrlésből 100 százalékat nálunk fogyasztásba, a vámvisszatérítés kiállításával.

Az exportra létesített hazai nagy malomiparvállalatok, azóta a rövid tíz év óta, mióta Amerika

TÁRCA.

Két problema.

Elbeszélés.

(A »Felvidéki Híradó« eredeti tárcája.)

Irla: Kutnyánszky Jenő.

— Urban Gábor vagyok, a boglyasi birtokos. Messze utrol javok Nincs nyugtom. Kereseim Morvayt, az ügyvédet, aki tönkre tette boldogságunkat, az enyémét és azét a leányét. Mert ott lakott az ő házukban évek óta... Oh uram, ha tudná ön, mi van itt az én szavemből... Leszámolni valóm van vele! Bűnhődnie kell azért a néhány pillanatért, melylyel már itt a földön fejre fordított a kárhozatot!... Oh, az a rettenetes eszaka! Parázs van itt a fejemben, nem a gyögyelő... Nagy hóvihár volt, de mit törődtem én azzal, hogy a fagyasztó északi szél arcomba csapodtka a a jegesec havat! Csak bolyongtam az utcákon, arra, a menyasszonyom háza felé, magam sem tudom; mi okért? A vagy vonzott-e, avagy az őrlt féltékenység kergetett? Annyi azonban bizonyos, hogy titkos sejtelmek vertek tanyát lelkemben, elítelve onnét a nyugalmat, mint zúgó ősi szél az égről a rózszaszínű felhőket. Megálltam a menyasszonyom ablaka alatt. Benn halvány lámpafény derengett, mely megmegzúdult, ha a vihar erősebben rázta meg az ablakokat. A sötét, de kissé atlátszó függönyök mögöl, mintha Emma sötét árnyékát láttam volna mozogni. Ah! ott vagy csillag -- gondolom — mely megvilágítandó vagy nem sokára magányos utam kietlenét, nemtő, ki megnyitandó vagy nekem a mennyet, hogy már itt a földön ki legyen

zárva sorsomból a kárhozat!... Sívár szemekkel bámultam azt a sötét árnyékokat, amely ott áll közel az ablakhoz, s minél tovább néztem, lazás képzeletem annál inkább felruhazta azt az élettelen valamt Emma tulajdonságaival, alakjával. Megis szerettem volna a résekben át oda sugni annak az árnyékának: Emma, az Istenért, mozdulj meg, hadd ismerék rád, mert örülte tesz az a kacér visélet, melyet ma előttem, Morvayval szemben tanusítottal, s az a dévaj kacagás, melylyel annak az embernek a szemébe nevetél! Őrahoszat álltam ott, hajjammal vadul jászott a szélvihar, s ketekedő lelkeim versenyt háborgott vele, s míg kínzó gondolataim örülten üték egymást agyamban, éreztem, hogy a vízre eremben csöndesben kering, jéggő fagy, s izmam meredni kezdenek. A megfagyás első stadiumában lehettem. Csüggedtem s fél élettelen vánszorogtam tovább. A Morvay szobájának cblakai kilátgítottak a sötét utcára. Mintha két árnyékot láttam volna az attétszó függönyök mögött mozogni. Átmsztam az alacsony, racos kerítésen, s csendesen lopokoztam az ablak alá. Félíg elfagyott kezeimmal tölcserit alkottam szemem előtt, hogy a fényugyarakok összpontosítsam a pillanatban egy fekete felhőrepedő jelet meg közel, ahol néhány szaz meternyire a fejem felett, az égen, koromsötétséget árasztva. A sötétben tisztábbakka es határozottabbakka lettek az árnyak körvonalai, s én a a most egyással összebelekező alakok egyikében Emmat véltem felismerni! Nem akartam, nem mertem hinni szememnek, mert féltem a megőrüléstől. Felcsimpeszkedtem az ablakpárkányra s filemet erősen az ablak höz nyomva, csondesen hallgatoztam, ha talán hangjáról felismerném azt a második alakot. A szél időnkint rövid pousákat tartott, melyek alatt másodsor és

hármadsor is az Emma enyelgő hangját hallottam. Verem felolvadt eremben e hangok hallatára. Meg egy kísérelt. A függöny szelén, vonalnyi keskeny résen a szobába lehetett látni. Ezer módját fedeztem fel, hogy miként láthassak be rajta. És láttam gesztenyebarna haját a Morvay mellére omlani, az Emma haját, alabastrom karokat a Morvay vállai felett összefonódni, az Emma karjai voltak! Oh, az arcot is láttam, mely annak az embernek a mellére simult! Semmi kétség, ő az! Egyszerre ezer villam cikazott át agyvelőmön s meggyujta idegrendszeremet! Azóta érzem azt a paraszt a koponyám alatt. Kinosán szotgatom kétségbeesett, jayvészkéles helyett. Oh vaioira vált sejtlem! Emma nem leány többé! Örültem, mint az a szélvihar, nyargaltam két baratonhoz, akik a város ellenkező végén laktak közös lakoson, s felfedeztem előttük, hogy az a gnóm ötven éves dacára elcsibáltotta menyasszonyomat, a tizenhat éves Emmat! Oh! viagos volt már előttem, hogy mi volt a terve, midőn mint jó barát bejárt Emmaéhoz, s a kis gyermekleányt karjaira vette, s később is trefasan enyelgett vele. Kellett-e ahhoz művészet, hogy egy ötven éves gaz egy gyermekkel hosszú években keresztül elcsibáltson? Hajnal felé jart az idő, midőn mind a harman bezörgöttünk Morvay ajtaján. A vén gaz a szerelmi mamortól mélyen aludt. Szerettem volna egy csapással megsemmisíteni! Iszonyú szemrehányással illettem, melynek sulya alatt inai roskadoztak. Fegyveres mérkőzésre, élet-halálra szolítottam fel végül, mire ő amerikai paraját ajánlott. Belőgyeztem. Miért valogatni a halálineben annak, ki előtt elvesztette minden becset?... Remegve, idegesen nyult a golyókhoz, s kihuzta a fekete golyót...

Azóta sok év eltelelt, s engem az iszonyú család-

óriási versenyképessége Európa összes nyugati állam vámszedésre, védvamos politikai kényszerítette, nem voltak képesek produktaikkal a külföldi piacokon nagyobb nyereséggel versenyezni s a helyföldi fogyasztásra voltak kénytelenek dolgozni. Ithon azután az ő, hajóállomások közelében épült malmaik kedvező fekvésénél fogva, olcsón vásárolhatván az import búzát, ennek keverésével képesek is voltak a kis malomiparral versenyezni mindaddig, míg az országos agrikulturnális érdekekben a hazai kormány is kénytelen volt, a többi nyugat-európai államok példája után az importált idegen búzára vámilletéket kivetni, azaz a román búzát 1 fnt 50 kr. (aranyban), a szerb búzát pedig 50 kr. (aranyban) vámilleték mellett az országba beereszteni.

Hogy ez a vámilleték közgazdasági érdekeink tekintetében minő fontos, semmi sem igazolja jobban, mint az, hogy a kormány ez évben az új szerződések megkötése alkalmával, a szerb búza után eddig szedett 50 krajcáros vámilletéket 75 krra (aranyban) emelte föl.

A vámfizetésre kötelezett import búzából exportra dolgozó nagy malomiparvállalatok az ő méltó versenytársukká kifejeződött, helyi fogyasztásra dolgozó kis malomiparral szemben megszűnt a veszedelem versenyártás lenni, mert a majdnem egyforma áron beszerezhető hazai búzát a helyi fogyasztásra dolgozó malomiparvállalatok is képesek szép és jó minőségű lisztékké elő őrön feldolgozni, mint az exportra dolgozó nagy malmok.

Ezt világosan bizonyítják azok az évek, melyekben ők az importált búzát nem örülhettek fel vámentesen és ennek következtében részvényeik után ez években nem is tudtak busás osztalék adni.

Ezekben a rájuk nézve sanyarú években alakult meg az a hírhedt malom-kartel, mely az import búza vámentesen való feldolgozását a »malomipar érdekeiben« kieszakította és az e térerben nem szakértő kormánytól elhítette, hogy az import búzának bizony mennyiségben való keverésére a nagy malomiparnak azért van szüksége, hogy a lisztproduktaival a külföldi piacokon versenyképesek legyenek; holott erre csakis azért van szüksége, hogy ezáltal ők a kelet felé irányuló oltócsóban beszerezhető román búza keverésével olyan oltócsó lisztet állíthassanak elő, a minőt a magyar búzából dolgozó kis malomipar előállítását nem legyen képes és így lassanként menjen tönkre.

Minden molárnak, aki a múltkoriban jártas, ismerie nek a műmalmok technikai berendezését s a búzának miként való többszörű darálását, hogy ezáltal minél több darat — melyből a finom liszt készül — nyerhessünk. Az is köztudomású dolog, hogy a nagy malmok a külföldi piacokra legnagyobb részben csak nulla és egyes számu lisztet exportálnak, úgy hogy a kettős és harmas számu liszt az exportált lisztnek alig 10 százaléka; mivel pedig a műmalmok technikai berendezése folytán, ha harmadrészen keverték a vámentes importbúza a hazai búza közé, ebből csak 25 százalék nulla és egyes számu liszt kapható, melynek előállítására készített daru a hejas daradarátó igen erős legaramlatu szeleltetők által lesz megtisztítva, úgy hogy az így együtt örölt kisebb fajtsúlyú importbúzáknak könnyű daraja csaknem teljesen a derde-dara közé szeleltetik, melyből előállított liszt alig 10 százaléka az exportált lisztnek. Ezek alapján jogosan állítom, hogy az importbúza származékát tevő lisztből legfeljebb 15 százaléka van az exportált liszt között, a többi pedig igen szép haszonra — és a mi nyilvánvaló tönkretévesítésnek — itthon árusították. El Aki külön románian importbúzárt örölt, az tudja, hogy lisztje sárkú színű s így az exportképes finom liszt közé még csak nem is keverhető.

(Vége következik.)

das messze, idegenbe úzótt. Regóta futok már! Jartam a Karpatok havasai közt s az Alföldi síkon, de elvesztett nyugalmam, érzem, hogy vissza nem nyerem soha. Csak nem reg, néhány éve, hogy visszajöttem erre a vidékre, mert hallottam, hogy parajszegedim közöl az egyik meghalt, a másik pedig kivarodott, s így Morvay még mindig él, mert nincs aki figyelmeztesse lovaság kötelességére. Mar néhány év óta bolyongok ezen a vidéken, keresem a gyavat, de nem találok, mert elrejtözték előlem. Ugyan kérem, jó uram, nem lenne szives Morvayt nevemben figyelmeztetni lovaság kötelességére? Én már több ízben írtam neki, de a levelekre nem írtam a nevénél egyebet, mert nem tudom: hol van?...

— Legyen nyugodt, Orban ur, — mondam — Morvay Armin ügyvéd csakugyan fobe lötte magát ez előtt tizenöt esztendővel annak az erdőnek a szelében, amely amott a lapályon terül el, s ott van eltemetve a dombotón, a kovácsi temetőben.

— Igaz? Igaz? — kérdé magas vontatott hangon, ketszer, háromszor is — igaz, jó uram?!

Aztan esetlen modulattal ismét hoztam szókot, s fagyos kezeivel kezemet szorongatva, sirankozó hangon kérdezte:

— Nem tréfál velem, mikor ezt mondja, mint ahogy sokan gúnyt űznek már belőlem, szegény, beteg emberből. Jó uram, nem tréfál on is velem?

— Komolyan beszélek, Orban ur. Ime, itt a messze látom... Amott, a dombotón, sírköveket láthat, azok között van Morvay Arminnak, az öngyilkosnak sírköveztje is.

Kemegye illesztette fenytelten szeméihez a messze látót, s lazasan furkászta a száruk messzeségében,

Lapszemle.

A Nardodie Noviny f. évi január 9-én kelt száma »az állam és nemzet«-ről következők vezérelkezik: Manapság igen sokat beszélnek az állam-ideáról, a nemzetről és nemzetiségekről a nélkül, hogy azzal, mit e dolgokról mondanak, világgossá valné az, a mi naponta a közbeszéd tárgya.

Magukon az egyetemeken hiányos fogalmat nyer az ember e dolgokról. S itt valóban nehezen fejthető meg, vajjon ezen helytelen felfogás esetleges-e, vagy pedig számitásból s rozskaratból ferdtették el.

Az egyetemeken a nemzetközi jogról, a melyet jobb lenne nemzetközi államjogként elnevezni, közönségesen azt tanítják, hogy ugyanazon állam polgárai nemzetet alkotnak. S aztán már különbséget tesznek a politikai s etnografikus nemzet között. Politikai nemzet alatt ugyanazon állam polgárait értik, etnografikus nemzet alatt pedig az egy és ugyanazon nyelvet beszélő, egy és ugyanazon szokásokkal, természettel s erkölcsökkel bíró nemzetet értenek.

Már ezen politikai s etnografikus nemzet közötti különbség természetellenes. Mert az úgynevezett politikai nemzet tulajdonképen semmi más, mint ugyanazon állam polgársága, és az úgynevezett etnografikus nemzet képezi egyedül a nemzetet.

Az állampolgárság senkinek nem nyújt nemzeti, csakis kizárólag állami tulajdonságokat. Ezzel szemben a nemzetiség senkinek nem nyújt állami, hanem egyedül nemzeti tulajdonságokat. Azért lehet valaki porosz állampolgár s tartozhatik a tót nemzetiséghez, mert, talán, a tót nyelven kívül mást nem is beszél Amerikai kivándoroltaink, a kik az Egyesült Államokban szereztek maguknak állampolgárságokat, a fentnevezett tanítás szerint az amerikai Egyesült Államok politikai nemzetéhez tartoznak, ambátor amerikai nyelv nincs is, etnografikus értelemben azonban a tót nemzetiséghez tartoznak.

Az állam egészen más valami, mint a nemzet. S így az állampolgárságnak is valami másnak kell lenni, mint a nemzet- s nemzetiségnek. Az állam a polgárok összessége, a kik a közös igazgatás, erkölcsi, kulturális és anyagi érdekeiknek biztosítása céljából egy általános kormányzó hatalom alatt egyesültek. Ha tehát nekem egy államban nem tetszik, átmehetnek egy másikba, a melynek kormányzata érdekeimnek jobban megfelel.

A nemzet — már a pusztá szó értelmében is, velem született valami. Itt nem lehet átépíteni az egyikből a másikba. Itt csakis az elfajlás lehetősége. A ki tónak született, annak nincs jogában nemetnek vagy franciának lenni, ha azonban ezt megis megteszi, elszakad nemzetétől, nemzetét eltagadja, renegát. Az államot változtatni lehet többség szerint, mert az az emberrel nem született. S az állam — s nemzetnek helytelen felfogása meg van örökítve törvényeinkben is. A nemzetiségek egyenjogúságról szóló törvény is ugyanazon különbséget teszi a politikai nemzet s a nemzetiségek között.

Ezen törvény a politikai nemzet alatt a magyar állam összes polgárait, tehát a magyarokat, tótokat, szerbeket, horvátokat, románokat, németeket stb. érti. S nemzetiségek alatt a magyar államban élő etnografikus nemzetiségeket érti.

Mily ésszerűtlenség, nemzetiség vezetete alatt, bár etnografikus nemzetet is érteni akarni. Hiszen mégis mindenki tudja, hogy a nemzetiség csak valaki vagy valami tulajdona, de nem önmagában létező valami. Úgy a mint a szépségnek önmagában nincs értelme, ha nincs személy vagy tárgy, a mely ezen tulajdonságot bírja, ép úgy van ez a nemzetiséggel is. El önmagában nem létezhetik, hanem birtokossal kell bírnia, s ezen birtokosa nem lehet senki más, mint a nemzet.

Persze, itt megjétek törvényhozóink a nemzetnévtől, s feltek s félnek mindjárt az ország feladat-

amerre ujjaimmel mutattam az irányt. Gyermekes örömet érzem, amikor ráakadt az apró sírkövekre. Kar örvendő kacagása vetelen szánalmat keltett bennem, a boldogtalan ember iránt.

A vonat e közben egy veszélyes kanyarulathoz értem, meglassította haladását. A dübörgés egyre csöndesebb lett. Orban Gábor szélesen dobta le a messze látót, felszólták helyéről s ismét kezemet kezdte szorongatni.

— Köszönöm, köszönöm, jó uram! Jot tett velem! Megyek, sietek, futok a temetőbe... Meggyógyulok most már... Az a parázs a fejemben, a koponyám alatt... Nem éget... Megyek... Köszönöm...

Kirantotta az ajtót, leugrott a vonatról s kárörvendő rohant a hegyoldalra, a kovácsi temető felé...

A vonat már messze robogott, túl az atai állomáson, mikor egy dombtetőről visszatekinttem a temetőre. Orban Gábor, a boglyási földbirtokos, mindig ott jarkalt a sírok között, kereste egykori elienségének sírköveztjét.

Ha megtalálja, talán megnyugszik; ha nem találja meg, akkor tovább fut s akitől fog engem, aki szintén csak tréfát űtem vele.

Vilány felé jartunk; esteledni kezdett. A vonaton meggyújtottak a lámpákat, a feigkitisztult égen néhány bagyadt fényű csillag jelentkezett, lemosolyogva a kihalt ősi tajra.

En bámultam azokat a csillagokat; talán azokból kiolvashatom, a mit nem tudok: hogy miért születni azoknak, akik arra vannak kárhoztatva, hogy egy ilyen rossz tragédiát végig jászassanak?...

rabolásától. A szemek behunyásával avagy egyszerű tagadásal azonban nem tünik el ama nemzet, a melyet Isten teremtett s azt eltagadni nem lehet. Ama nemzetek, a melyeknek létezését tagadják, vagy meg nem engedik, valamennyi törvény dacára itt vannak, azt lesznek a meg fognak maradni.

Törvényhozóink részére tehát előnyösebb s méltóságukhoz mértőbb lenne, ha elismernék, hogy az a mi létezik, itt meg van; ha egyenesen kimondanák: Magyarországnak van több nemzete, a melyet mi jogainkkal egyenjogú nemzeteknek ismerünk el; azonban ezen összes nemzetiségeknek állampolgársága magyar birodalmi (és nem magyar nemzeti) (a tóban »uhorské« s »madarské«) s ezen állampolgárságot Magyarország valamennyi nemzetiségének el kell ismernie. Az államnak a nemzetfő való ezen értelmes különbözősége mellett aztán az állam ideája is egészen más értelmes fogalmat nyre.

Az állameszmét azután egy magyarországi nemzetnek nem volna szabad saját tulajdonával vindikálnia, azzal monopolizálni, mert az állam-eszme akkor Magyarország valamennyi nemzetét magában foglalná. Magyarországon egy nemzet sem tarthatna magát azután egyedül az államot fenntartó nemzetnek, mert mindnyájan együtt államfenntartók s ilyenek mindnyájának lenni kell. Egyik nemzetnek nem volna szabad elnyomni s ildözni a másikat, mert valamennyien egyforma állampolgárok lennének, ambátor különböző nemzetiségekbeli.

Ezt mindama magyarországi nemzetiség ellenében, a mely testvér nemzetiséget elnyomni akarná védeni, ezért kell állani, célja a magyarországi nemzetiségek szolidaritásának. Nem magyarok elleni revolúció ez tehát; hanem a magyarországi egyenjogú nemzetiségeknek egyenjogú akciója épp úgy a magyarokért, mint ellenük.

Ezt a zászlót fogják markukba a magyarok s a magyarországi nemzetiségek szolidaritása velök fog menni s nem ellenük. Ezen zászlóval fogják a legfeyesebben megünnepelni a magyar királyság ezredéves fennállását!

A fentebbiekhol kiteszik, hogy most már azon van a sor, hogy az állam fogalma nemzetiségi érdekek szolgálatában magyarázassék. Nem szükséges említeni sem, hogy mily veszedelmes az állameszmének olyatán magyarázata s definíciója, a mint az éppen a fenti cikkben kisereltetik. Nem kevesebb céloztalán ugyanis az ilyen magyarázattal, mint az, hogy e hazánkban a magyarság csak olyan nemzetiség, mint a tót, szerb, oláh, horvát stb. s hogy ezek bármelyike csak épp oly hivatott az »állam« megalkotására, mint a magyar. S így odalyudok ki az ilyen okoskodás, hogy a magyarság jótalanul bitorolja az államhatalmat. A mint csakugyan más néven öhajítja a cikkirő elnevezni az ilyen magyar államot. Szerinte legyen az »uhorské« s nem »madarské«. Persze, azt azután elefejtje a cikkirő, hogy »Uhorská krajina« az tulajdonképen annyit tesz magyarul, hogy Magyarország, s a ki mégis más országot akar e haza területén belül, az forradalmat, hazaárulót.

HIREINK.

— **Jóki-ünnepély Turóc-Szt.-Martonban.** A türóczi magyar olvasó-egylet és társaskör szünnyvi bizottsága által január 6-án rendezett jóki-ünnepélyre szép számu közönség gyűlt egybe az almai iskolák nagyteremében. A tiszta jóvedelem a türóczi jótékony nőegyletnek adott át — *Jóki-ünnepély* címén való — kezelés végett. Az ünnepély műsora teljesen megfelelt az ünnepélyes alkalomhoz, köztül varakozásnak. Maguk a résztvevők is érezték az ünnepély komolyságát s így nem csoda, ha nem csak iparkodtak, hanem tényleg meg is felelték a rendezőség által belejük heyezett bizalomnak. Az ünnepély Boldis Ignác csinosan kidolgozott s jól előadott alkalmi beszéddel kezdődött; ezt követte Komócsy Józsefnek, Jóki Mor című alkalmi költeményének szavalata. Szentmiklóssy Iren kassisszony szavalatával intelligens közönségnek teljesen meg volt elégedve. A műsor harmadik pontjában Tirts Béla kereskedelmi középiskolai tanuló szerepelt, igazi szónoki hevvel adván elő Jóki Mórnak »Utcaözölgélen az a csónka hős« című költeményét. Vegül Berczik Árpádnak »A bakiralyón« című egy felvonásos vígjátéka adott elő. A szereplők kivétel nélkül jól alították meg helyüket, s mondhatjuk, hogy hamarosan alig emlekszünk darabra, mely oly precízitással s oly egyöntetűséggel adott elő, mint »A bakiralyón«. A szép sikerben nagy része van Fekete Miklósnak örönek, ki régebben kezyence szünnyitő közönségünknek és Lehotky Ilona kassisszonynak, a ki fokról-fokra hódítja meg közönségünk elismerését.

— **Jóki-ünnepély Ruttkán.** A ruttkai társaskör által rendezett jóki-ünnepély f. hó 5-én tartott meg az állomas I-ső osztályú ettermében nagyszámu s díszes közönség előtt. Az ünnepély a társaskör díszüléssel vette kezdetét, melyet Eder Róbert, a társaskör elnöke szép beszéddel nyitott meg. Ezután Schik Vilmos alkalmi beszéddel tartott, melyet a jelen volt közönség nagy érdeklődéssel hallgatott végig. Befejezéskül Schwöder Ervin nagy hatással szavalta el Jokainak »Utcaözölgélen az a csónka hős« című költeményét, mely után ugyancsak Eder Róbert — az elnök — bezaarta az üst. Ezzel vége szakadt az ünnepi aktusnak, megtört az ünnepélyes csend és vig csévezés, kedélyes társalgás s Pityó zenekarának andalító halgatói mellett megkezdődött a tarsas vacsora. De ki birt volna ellent állani a magyar nota s a sok tuzes csárdás kísértésének s búnos varázsnak?! Még a vacsorának

ide érte azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telexkönyvi hatóságok hat hónap alatt, vagy is 1894. évi július hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított záros határidő elmulva után az átalakítások közébejött véres bevezetésből származó bármennyő igényeket jöhözmenek harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokra a felekre, a kik a hitelsítő bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsített másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telexkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbírósg mint telexkönyvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1893. december hó 21-én.

Fekete,
kir. táblai bíró.

4283. tkvi sz. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a znojváraljai kölesön segélyező pénztárnak Patrik sz. Misovec Maria Patrik József és Anna elleni végrehajtási ügyében a Znojváralja községben fekvő, a znojváraljai ó. sz. líklyben A. I. 1—20. és + 1—2. sor szám alatt feltevélt ingatlanokból Patrik szül. Misovec Mariát, Patev Annát és Patrik Józsefet A. 1. illetve B. 2. és 4. tételek alatt 1/4 részben megillető jutalekora és annak kiegészítő részét képező urb. erdő és legelő illetőségre 702 fnt kikéltési árban az árverést elren-

delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlansg az 1894. évi február hó 1-ő napján d. e. 10 órakor Znojváralja községben a községháznál megtartandó nyilvános árverésen a kikéltási áron alul is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlansg kikéltási árának 10% át készpénzben vagy óvadékokba értékpapírban a kikéltőt kezébe letenni, vagy pedig a banatépnek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1893. évi november 21-én.

Fekete,
kir. táblai bíró.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszerár
BÉCSBEN. I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.
zum goldenen Reichsapfel.

Vértisztító ladaecok. ezélt áttalános ladaecok neve alatt; ez többi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csaknyag alig létezik betegségek, melyben ezen ladaecok csodás hatásukat czereszen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen ladaecok általános elterjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszervó készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen ladaecok háziszervó ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epa-zavarok, májbajok, vértulások, aranyér, bélbetegségek s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító ladaecok oly könnyen hatnak, hogy a legesélyesebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébbégyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehető.

A számtalan hálaírárból, melyek a ladaecok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségekből után egészségük visszanyerésére folytan hoztak írték, ezek közül csaknem néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen ladaecokból egyezt használtta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tiszelt Pserhofer ur!

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekeréset az ön förtulmulhatatlan vértisztító ladaecsaiból utánvéttel. Fogadja az utón is a legmelyebb köszönetemet ladaecsaik csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelttel
Pawlisták Ferenc, Köln, Lendthal.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Ur!

Isten akarta volt, hogy az Ön ladaecsaik kezébe közé kerültek, melyeknek hatását ézennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közé volnék, ha az ön csodáramelő ladaecsaik engem nem mentették volna meg. Az isten adja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizámban van, hogy ezen ladaecok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Knihc Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur!

A legförtulbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagyéneim nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és vízkórsgában, már életét is meguntta, melyről egyékként le is mondtott, midőn véletlenül egy dobozt kaptott az ön kitűnő vértisztító ladaecsaiból s azoknak állandó használata folytan tökéletesen kigyógyult.
Weinzeittel Josef.

Eichengrabertam, Góhli mellett, 1889. március 27-én.

Tekintetes Ur!

Aláírott ismétellen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő ladaecsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen ladaecsaik értéke felett és azokat a hol csak alkalom nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ézennel felhatalmazom. — Teljes tisztelttel
Hahn Ignác.

Gotschofer, Kolbach mellett, Szilázia 1888. okt. 8-án. T. Ur.

Felkérem, miszerint az ön vértisztító ladaecsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos ladaecsaiknál köszönetem, hogy egy gyomorhajtól, mely ézennel öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen ladaecok nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legförtulbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelttel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító ladaecok csakis a Pserhofer J.-féle az „arany bírodalmi almához” címzett gyógyszerháznál Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a készletének valódi minőségben s egy 1/4 csom ladaecsa tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 fnt 05 kba kerül; bérmentellen utánvéttel küldésnél 1 fnt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az öszeg előbbi beküldésnél (mely legelőbb postai utalványal eszközölték) bérment s küldésével együtt: 1 csomag 1 fnt 25 kr., 2 csomag 2 fnt 30 kr., 3 csomag 3 fnt 35 kr., 4 csomag 4 fnt 40 kr., 5 csomag 5 fnt 20 kr. és 10 csomag 9 fnt 20 kba kerül.

Különlegesség: Barack-cognac.

Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság Keeskeméten ajánlja kitűnő gyártmányú

cognac-jait,

melyek tiszta borkivonatából készülnek s jelességükért 16 kiállításon kitüntetve lettek és orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlatnak.

Különlegesség: BARACK-COGNAC.

Kapható: Turóc-Szt.-Mártonban, Schottész L. urnál. Liptó-Szt.-Miklóson, Weiser Gyula urnál. Trencsénben, ifj. Uzsnay József urnál és minden előkelő hazai fűszerüzletben.

Minta kívánatra ingyen!

Vetekedhetik a francia gyártmányok bármelyikével.

Kivánatra minta!

16 kiállításon kitüntetve!

LE GRIFFON
echt französisches Papier

DAS BESTE
GESUCHTESTE
de-Gesundheit zutráglichste
CIGARETTEN PAPIER

MAN BEACHT DIE MARKE
HUTE SICH VOR ALLEN NACHAHMUNGEN.

Specialista sörvkötőkben.

Keleti és Kir. osztr. magyar és belga kir. szabadalmazott sörvkötője a leghíresebb orvosok ajánlások által legjobbnak van elismervé, és monarchiák határain túl is nagy elterjedésnek örvend. Nem csúszik, nem gyakori kellenetlen nyomást és rendkívül celszerű idomíthatósága által az eddigi sörvkötők hiányait ellátotta.

Újdonság!
gummi-sörvkötő a pehelylakk teljesen a sörvkötő idomítható, szarvasbőr védővel és biztossági övvel. Árak: egyoldalú 6 fnt kétoldalú 12 fnt. Suspendorium, haskötő (elastikus), gummi, gőrcsér-határya, háttárhoz, orthopádiai műanyag fűző, műanyag és kezek labak.

Gummi! Egyedüli képviselése Ausztria Magyarországon a legnagyobb különlegességekben felmulhatatlan pártai gyárosnak: **F. ROSZNER UND FILS.** Jótallás mellett valódi pártai gummi és lakk-hőlyag laccja 2—6 fnt.ig. Bouts americans 3—5 fnt.ig. Pely-Porus 180—250 fnt.ig. Ballato de femmes 450—7 fnt.ig. Megrendelésüket díszletlen és gyorsan eszközö.

Keleti J. sörvkötész és orthopádiai gépek készítője és tulajdonosa.
IV. Koronahéreg-utca 12. (Szer-viták palotája.)
Képes arjegyzéket ingyen és bérmentve.